

Szaksztályok működése.

A bölcsészet-, nyelv- és történettudományi szakosztály jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Szaksztályunk ez évi működéséről néhány szóval beszámolhatunk, mert a megnehezült időknek járása teljes mértékben lehetetlenné tette azt, hogy tagjaink intenzív irodalmi munkásságot fejthessenek ki s munkálkodásuk gyümölcsét szaksztályunk üléssein a nagyközönséggel s a szakférfiakkal megismertessék. Nem volt alkalmas az idő a kitarító elmélyülésre s a nyugodt elmélkedésre; de nem volt alkalmas arra sem, hogy a közönség érdeklődését a nagy eseményektől távol eső kérdések iránt felköltse és ébrentartsa.

Az elmúlt év folyamán szaksztályunk tartott egy választmányi és egy közgyűlést, a melyeken a folyó adminisztratívus ügyek nyertek elintéztést; és tartott két felolvasó ülést: *januárius 21-én*, a mikor *Dr. Márki Sándor* olvasott föl *Rákóczi követségei* czímen, és *márczius 20-án*, a mikor *Dr. Moldován Gergely* olvasta föl: *A tündérek a román néphitben* cz. dolgozatát. Az év első felében a szaksztályon kívül eső okok tették lehetetlenné több ülésnek megtartását; második felében pedig a bekövetkezett hadi állapot akadályozott meg rendes ülésének tartásában.

Ez évi működésünkről szóló jelentésem elfogadását tisztelettel kérem abban a bizonyos reményben, hogy ez évnek mulasztásait kipótolja majd a békés időknek szorgalmas munkája.

Kolozsvár, 1915 márczius hó 29-én.

Bartók György
szaksztályi titkár.

A természettudományi szakosztály jelentése.

Titkárunk a háború kezdete óta katonai szolgálatot teljesít s jó ideje már a harctéren küzd, így szokott jelentése helyett Elnök úr megbízásából alólfrott számol be a szakosztály működéséről. Kimerítő jelentést azonban nem adhatok; az 1914. évi működésünket csak nagy vonásokkal vázolom a következőkben.

A természettudományi szakosztály ez évi működése is, miként a korábbiakban, föladatának megfelelően szorosan tudományos jellegű volt. Életében az előző évekéhez viszonyítva azonban némi fejlődést tapasztalhattunk, a mennyiben tudományos munkássága,

legalább a szakosztályi üléseken tartott előadások számából és milyenségéből következtetve, annyira tartalmasnak ígérkezett, olyan lendülettel indult meg az év elején, a milyennel eddig még nem találkoztunk, melynek ha folytatása lehetett volna, ez évi működésünkre meglepéssel tekinthetnénk vissza.

Az előző években tartott szakosztályi üléseink száma, a mikor legtöbb volt is — és ez csak egyszer történt — nem ment többre hétnél; most, csak az év négy hónapjában tartottunk hat szakülést. A megtartott előadásokon fölül is többen jelentették be ebbeli szándékukat, elmaradásuk oka azonban nem rajtok múltott. Nagy számban hallottunk üléseinken az állattan és az általános élettudomány körébe vágó dolgozatokat; a 13 önálló tárgyú előadásból 12 az Egyetemi Állattani Intézetből került ki.

A szakülések időrendje és tárgyai következők voltak:

- I. Febr. 20. 1. *Dr. Balogh Ernő*: Nem egykörös tengelyű ikrek általános előfordulása a porphyrcvarcok között.
2. *Dr. Farkas Béla*: A Folyami Rák oesophagusának és szájrészeinek alak- és alkattanai viszonyai.
- II. Márcz. 6. 1. *Dr. Gelei József*: Adatok a sejtmag és a protoplasma viszonyához.
2. *Varga Lajos*: Új Kerek és Féreg Kolozsvar környékének faunájában.
- III. Márcz. 20. 1. *Dr. Apáthy István*: A rögzíthetőség és festhetőség változásának néhány példája.
2. *Dr. Farkas Béla*: Adatok a mirigytermék keletkezésének ismeretéhez.
- IV. Márcz. 26. 1. *Boga Lajos*: Adatok a sejtmag alak és alkattanához.
2. *Dr. Marity Milos*: Paraffinás metszetek eltevése papiroson.
- V. Ápr. 3. 1. *Dr. Gelei József*: Szaporítósejtek determináltsága.
2. *Varga Lajos*: *Asplanchna hungarica* DAY = *Asplanchna sieboldii* LEYDIG.
- VI. Máj. 8. 1. *Müller Arnold*: Adatok a *Plumatella polymorpha* KRAEPELIN szövettanához.
2. *Dr. Apáthy István*: A Piócfélék izomzatáról.
3. *Boga Lajos*: A *Goera pilosa* FR. fonómirigyének bemutatása.

Volt ezeken kívül egy választmányi s egy évzáró közgyűlés.

A szakosztály folyóiratának a „Múzeumi Füzetek”-nek jelenlegi állapotáról Dr. Apáthy István szerkesztő úr közlése szerint ezeket jelenthetem.

Megjelent az I. kötet (1906) 3. füzeté 159—238 oldalon, 2 tábla rajzzal, mely tehát, mint a már régebben megjelent IV. kötet (1909) 1—3 füzetben teljes kötetet alkot. Elkészült a II. kötet (1907) 3. füzeté, 8 nyomtatott ívnyi terjedelemben s nemsokára szétküldésre kerül. Munkában van a III. kötet (1908) 1—3 füzeté, a VIII. kötet (1913) 1—3. füzeté. Rövidesen elkészül a IX. kötet (1914), melyből eddig már 7 ív van kinyomtatva. Pótlólag fog

még munkába kerülni az V. (1910), VI. (1911) és VII. (1912) kötet, mindenik egy vastagabb füzetben, úgy, hogy remélhetőleg még a nyár elején az összes hátrálékos füzetek elkészülnek. Hátráltatta a munkát, hogy a külföldön rendelt lithographiai mellékletek elküldésében és correcturájában a jelenlegi postai forgalom mellett nagy akadályok voltak.

A „Múzeumi Füzetek“-nek Prof. Dr. Szádeczky Gyula által szerkesztett „Ásványtári Értesítő“-jéből megjelent és szét is küldték a II. kötet 1. (1913.) és 2. (1914.) számait 2 nyomtatott ívnyi terjedelemben (1—333l.), I—VIII. zinkographiai, illetőleg photographiai táblával.

A szakosztály 1914. évi költségvetése a következő: Átalánya az idén is 2200 kor. volt, melyhez adva a múlt évről fennmaradt 6558 kor. 40 fillért, összes bevétele 8758 kor. 40 fillér lett. Ezzel szemben kiadása az alábbi kimutatásban föltüntetett tételekben 1462 kor. 22 fillér.

1914	jan.	20.	Pápai József szolga -----	41·44	kor.
„	jan.	20.	Stief Jenő papiroskereskedő -----	41·80	„
„	ápr.	4.	Rohonyi Antal könyvkötő -----	12·—	„
„	jún.	24.	Dr. Szádeczky Gyula -----	600·—	„
„	jún.	30.	Maksai László fényképész -----	28·40	„
„	júl.	31.	Drotlef József lithographus -----	185·—	„
„	szept.	17.	Rohonyi Antal könyvkötő -----	6·—	„
„	szept.	25.	Ajtai K. Albert könyvnyomdája ---	300·—	„
„	nov.	5.	Ajtai K. Albert könyvnyomdája ---	200·—	„
„	decz.	31.	Pápay József szolga -----	7·58	„
„	decz.	31.	Pápay József szolga -----	40·—	„

Összesen----- 1462·22 kor.

Marad tehát az 1915. évre 7296 kor. 18 fillér, mely összeget a hátrálékos füzetek kiadása terheli.

A szakosztály tagjainak száma négyvel szaporodott, bejelentette kilépését egy tag, így 97 rendes és 37 pártoló tagunk van. Kolozsvár, 1915. febr. 9.

A szakosztályi titkár helyett
Dr. Farkas Béla
 tud. egyet. adjunktus.

Az orvostudományi szakosztály jelentése.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület orvostudományi szakosztályának 1914. évi működéséről csak úgy adhatunk hű képet, ha az ez évi munkálkodásunkat kétfelé választva, azok jellemzését, mint egymástól elütőkét, külön-külön tesszük meg.

Az 1914-ik év első felében szakosztályunk az előbbi évekhez teljesen hasonló irányban és mederben mozogva tisztán tudo-